

Psalm 93

Lukas 2:4-7

Matth. 2:1-12

De Wijzen uit het oosten ①

Broeder en Zuster in de Heer,

*

Toen Jezus op aarde geboren was, kwam daarbij alle schepping in beweging: Uit de engelenwereld waren er engelen die kwamen lofzingen, uit de Jodenwereld waren er herders uit de velden van Efrata, en ook uit de heidenenwereld: dat zijn de Wijzen uit het Oosten. Wij kunnen zeggen: Drie verschillende deputaties of vertegenwoordigingen aan wiens achterban God de geboorte van Zijn Zoon kenbaar wilde maken.

*

En ook het universum sprak ervan: De ster, die de Wijzen uit het Oosten vrij plotseling zagen was voor hen het teken, voldoende duidelijk, dat een groot koning geboren was.

De Wijzen uit het Oosten: Wie waren zij?

Waar kwamen zij vandaan? Wat waren hun bedoelingen?

→ En dan is het antwoord niet direct dat het "koningen" waren (zoals de volksmond dat een beetje ombuigt).

→ Het waren wel geleerden, vorsers, sterrekundigen.

- En het verschil tussen "sterrekunde" en "sterrenwiskunde" was in die dagen niet echt duidelijk.

Daar verdienden zij hun geld mee, en dat was wellicht niet weinig.

- Aangenomen wordt dat het Babyloniers waren, omdat daar van oudsher de sterrekunde druk beoefend werd.

- Hun aantal wordt gewoonlijk op 3 gesteld, en dat kan best. Maar gezien de grootte van die onderneming, die "reis", moeten we eerder denken aan een kleine karavaan: enkele lastdieren, enkele mannen die voor de praktische kant van de zaken zorgden, Voedsel; het verzorgen van de lastdieren, uitkijken

naar plaatsen om te overnachten.... Drie is beslist te weinig. Ik denk dat het een gezelschap van 8 of 10 mensen geweest moet zijn.

→ Deze Wijzen moeten iets geweten hebben van het volk der Joden, en zeker ook van de verwachting dat daaruit ter zijner tijd een groot koning geboren zou worden.

* En dan komen vragen bij ons op:

- Wat bezielde die mensen om zo'n reis te ondernemen?
- Beseften zij voldoende de inhoud van die onderneming?
- Beseften zij hun eigen "betrokkenheid" bij dat grootse gebeuren van de geboorte van de Messias?

→ Gemeente, dat verhaal van "de Wijzen uit het Oosten" is niet zomaar erbijgeschreven! ^{niet}erbijgesukket

→ Hoe dan ook: de Wijzen uit het Oosten zijn de eerste heidenen die van Godswege als "betrokkenen" genoemd worden bij de geboorte van de Messias!

* Een ster ging op aan het hemelgewelf: Voor de sterrekundigen onverwacht, en bijzonder.

→ En er staat helemaal niet geschreven dat zij meer lichtgevend was, noch dat zij een staartster was...
...spijts dat prachtige lied 195 "Vol van pracht"....

→ Maar het was dié onverwachte ster, die hen toen tot de vaste overtuiging bracht:

"De Koning der Joden, die al eeuwen werd verwacht, is geboren!"

→ Later, in Jeruzalem vragen zij ook niet aarzelend-voorzichtig: „Is hier misschien ergens een koning geboren....? - Vaste overtuiging klinkt door in hun stem:

Matt 2:2

„Waar is de koning der Joden die geboren is? want wij hebben zijn ster in het Oosten gezien...”

* De ster.... Gods spreken.... Buitengewoon....
God sprak die sterrekijkers toe in een taal die zij verstonden.... De ster: over sterrenwichelarij wordt in Gods Woord fel afkeurend gesproken.... Da's buitengewoon. Maar: ook het feit, waar het mee te maken had was buitengewoon.

* De Messias op aarde: NIET zomaar een verhaal-bij-de-Bijbelse-verhalen.
- Het treft ieder mensenhart.
- Het is wereldschokkend.
- Het is vredebrengend.
- Hij betekent vrede, met goddelijke waarborg.
- Tegenover God hebben wij diepe eerbied

→ Nu hadden deze wijzen na hun ontdekking kunnen „tevreden zijn” met de kringen waarin zij leefden, al of niet vreugdevol, daarvan op de hoogte te brengen. Maar zij willen meer. Zij komen in beweging. (Verijinig vraagske: komen wij ook nogwel eens in beweging....?)

- Zij besluiten de pasgeboren koning in zijn eigen land te gaan begroeten. En weet, gemeente, dat is een Godsgegeven. Dat voornemen in hun hart was een „gave” van God.

- Niet één zondaar komt uit zichzelf tot God.
- Denkt aan de bekende uitspraak van Jezus:
„Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader,
die Mij gezonden heeft, hem trekke“.
- God trekt met de koorden Zijner liefde.
- God trekt naar Zich toe, **omwille van zijn Zoon**,
altijd weer op verschillende manier, **en zo is**
- **Hij ook nú nog bezig...**
- Misschien is er ook in uw persoonlijk leven een
teken geweest, **heel verschillend** met dat van de
Wijzen uit het Oosten.... Denkt daaraan....
- Allemaal tekenen van een God die niets dan
liefde uitstraalt, en die zegt: „Voor u heb Ik
mijn Zoon gegeven...“ „Met u heb Ik het
niet opgegeven en zal Ik het niet opgeven...“
- * Let op de Wijzen uit het Oosten: **Gód** bracht
hen tot hun voornemen. Als God aan iemands
hart begint te roeren, dan kan niemand dat
nog tegenhouden. De Oosterlingen konden
ook weigeren en zeggen: „Wij doen het niet“;
maar: zij kwamen „in beweging“.
- * Hun besluit zou inzet en offers vragen.
 - Een reis van naar schatting 1000 tot 1500 km.
 - Een afwezigheid van om en bij de drie maanden.
 - Zij moesten rekening houden met **roversbendes**
en roofdieren... Ook zouden zij wel eens
moedelooz en onzeker worden.... Zij moesten
afscheid nemen van al wie zij liefhadden...
.... en ze wisten heel goed dat daar de kans
was dat ze elkaar **nooit meer zouden terugzien**....

Lukas 14:26-27

- Wij denken hier misschien heel eventjes aan het woord van Jezus: „Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader, moeder, vrouw en kinderen, ja, zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn“.

→ Jezus spreekt hier van **bereidheid en inzet**. Daar ontkomt **niemand** aan; niet wij, en ook niet de Wijzen uit het Oosten.

- * Mijn broeder en zuster, als wij in deze dagen „Kerst“ op een goede manier willen gedenken, **dan moeten wij NIET**:

- ons blindstaren op de schreeuwende kerstreclames
- **NIET** gestresseerd door de winkelstraten van de stad lopen.... **maar weten dat Kerst klaarheid en licht en echte hoop betekent....**
- Ook de tegenpartij steekt „licht“ aan, maar het is **kunstlicht; gekleurd licht, misleidend licht,.... hets licht....**

→ **Kerst, mijn broeder en zuster, daar houdt God ons de geboren Koning - Messias voor ogen.**

- Daar hoeven mensen geen „romantiek“ rond te weven, want Hij werd in de grootste armoede geboren, in een koude nacht, en op een plaats waar men de dieren samenbracht... **En al gauw zullen zijn ouders met Hem het land moeten ontvluchten...**

→ Dat, gemeente, kunnen wij reeds „lijdensweg“ noemen.... Hij is voor ons op aarde gekomen...

- * Het verhaal van de Wijzen uit het Oosten **leert ons heel veel over de ingesteldheid van**

X
Verstoken van
alle hygiëne...

de mensen in onze dagen. Terecht staat in het boek Prediker: „Er is niets nieuws onder de zon“

- De aankomst van de Wijzen moet ^{veel} opzien
teweeggebracht hebben: Uit een ver verwijderd
„heidens“ land komen vier of vijf zwaar beladen
kamelen de stad binnen. Langzaam ^{en statig} rijden zij
door de straten. Enkele van de begeleiders
zien er voornaam en prachtig ^{rijk} uitgedost uit.
- In een oogwenk worden zij door een aantal
nieuwsgierigen omringd. De pelgrims vragen:
- „Waar is de Koning der Joden die geboren is...“
„... wij zijn gekomen om Hem hulde te brengen.“
- Het klonk als een geloofsbeledenis.
- En het moet die omstaanders toch een vreemd
gevoel gegeven hebben... Vreemd. Toehwel.

*
golgen van
haat en verachting

Wij weten, en dat wisten toenertijd de Joden in
Jeruzalem, en die heidenen uit dat verre land
ook: Heidense volken haten en verachten de
Joden. Laat staan dat ze ooit voor een
koning der Joden hadden willen buigen.

- * Denkt na: de geschiedenis van de Joden
kent een inktzwarte lijn van vervolging en
verdrukking.:
- de Farao's van Egypte
 - zo ook Haman en Nebukadnezar
 - En misschien kunnen ouderen onder ons
nog over de tweede wereldoorlog vertellen...
 - En op vandaag de Iraniers, de Syriërs
en de Palestijnen....

- Let^{dan} even op deze pelgrims uit het Gosten: **Het zijn volbloed-heidenen**, maar hier staan ze in het **hartje van Jerusalem**, en met grote **eerbied** vragen zij naar de **Koning der Joden**.

Weet u: → **Het kind dat in Bethlehem geboren is, is een Joods kind. God wil dat wij dat niet vergeten.**

→ **Broeder en zuster, laten wij nu even kijken hoe de mensen te Jerusalem zelf op de komst der wijzen hebben gereageerd:**

→ **Waren ze blij ermee? Waren ze enthousiast? Vonden ze het een eer? En de koning, wat vond die ervan? Ik bedoel dan koning Herodes..**

- **Herodes** was een machtig iemand.

- **Bloedvergieten:** daar was hij niet bang voor.

→ **Maar wat lezen wij hier? Herodes ontstelde ervan. Herodes werd bang.**

Bang voor een volksoproer, die het pasgeboren kind tot koning zou uitroepen. **Zo'n oproer** kon hij dan wel met legermacht trachten te smoren. **Maar de Israëlieten waren vinnige strijders. Dat wist hij. Hoe zou hij zich daarbij verantwoorden tegenover zijn superieur, keizer Augustus?**

→ **En dan de inwoners van Jeruzalem: Waren deze ervoor in beweging te krijgen? Blijkbaar niet. Ongetwijfeld zullen er wel enkelen geweest zijn die de verlossing van Israël verwachtten. Denkt aan Simeon en de profetes Anna. Maar over het geheel genomen was het niet zo.**

bij de inwoners van Jeruzalem

- Ook daar een reactie van - stugheid, en angst misschien, voor alles wat nu zou kunnen gebeuren.
- Ook daar niet één teken van echte, warme belangstelling.
- Een bevolking die ons o zo zeer doet denken aan onze tijd, aan onze ingesteldheid. De levende boodschap van die pelgrims, die uit dat verre land kwamen, de kennis van de profetie van hun eigen mannen: Israël moest beter geweten hebben.
- Gemeente, zou dat alles voor de Wijzen uit het oosten geen geduchte tegenval zijn geweest?
- Wij weten uit ons eigen leven: Wie voor Christus kiest doet een goede keuze. Maar als iemand die keuze eenmaal heeft gedaan, wordt het allemaal voor hem niet even gemakkelijk. Aanvechting en teleurstelling worden ervaren. En dat zien wij nu ook bij deze wijzen.
- En hoe wonderlijk helpt de Here God hen hier doorheen?
- Herodes is bang geworden. ...voelt zich niet gemakkelijk. Herodes, bezorgd voor eigen status en troon, wil nu ook weten waar volgens Joodse profetie de Christus geboren zou worden. Herodes hem kon dat hele Joodse "geloofsgedoe"

Herodes heeft bij dat alles een slecht gevoel

maar bitter weinig schelen, maar nu roept hij wel het **Sanhedrin** (dat zijn de overpriesters en de schriftgeleerden) bijeen.

→ Daarna roept hij de **wijzen** bij hem. „In het geheim“ staat er. Ook dezen worden „nauwkeurig ondervraagd“. Over hoe meer gegevens hij beschikt, des te doeltreffender kan hij ingrijpen als dat nodig mocht blijken.

- En met een vriendschappelijk klinkende boodschap naar de pasgeboren zuigeling toe, laat hij de wijzen naar Bethlehem vertrekken.

→ Maar... **Herodes heeft iets anders in de zin...** Het „gevaar“ (of wat hij als gevaar ziet...) moet worden afgewend.

- Niet veel tijd later zal hij alle jongetjes van minder dan twee jaar laten ombrengen.
drastisch... afschuwelijk...

→ „Zij hoorden de koning aan en reisden weg....“
Geen feeststemming bij het volk. Geen „beweging“.

→ Maar ik denk dat de **Wijzen** het nog het moeilijkst gehad zullen hebben met de houding van de **schriftgeleerden**. Dat waren de „geestelijke leidlieden“ van het volk, en zij waren zeer zeker goed thuis in de Profetische Schriften.

* De **Wijzen** zijn de weg naar Bethlehem opgegaan.

- **Niemand** van de overpriesters of de schriftgeleerden heeft hen vergezeld...

- Ook bij hen had de boodschap geen **nieuwsgierigheid** opgewekt...

- Niet één had de **aandrang** om de boodschap van de

pelgrims te onderzoeken. Niemand van hen wilde op een ernstige manier rekening houden met de mogelijkheid dat de Messias, die eeuwenlang was verwacht, nu misschien toch geboren was. Mijn broeder en zuster, "Christen zijn": dat is heel dikwijls het "bewandelen van een eenzame weg. De pelgrims hebben zich niet laten ontmoedigen.

- Niet door de stug-onverschillige houding van het volk te Jeruzalem.
- Niet door koning Herodes, die a.h.w. met gespleten tong" sprak.
- Niet door de houding van de schriftgeleerden, bij wie ongelooft en onwil te vinden was.

- De pelgrims zijn doorgegaan naar het huis waar Jozef en Maria, blijkbaar tijdelijk, verblijf hadden gekregen.
- Wellicht een eenvoudig huis.
 - En het Kind was, zo te zien, een eenvoudige zuigeling.
 - En daar heb je het: de Wijzen uit het oosten, die heidenen, buigden en kielden in geloofszekerheid voor de Koning der Joden. In die geloofszekerheid zijn ze blijvend begeleid geweest door de Geest van God.
- Na de begroeting, gemeente, die in de diepste eerbied gebeurde, ontsloten de wijzen de kostbaarheden, die ze meegebracht hadden voor het kind: goud, wierook,

X
of angstige

en mirre. Ongetwijfeld zijn dat heel kostbare dingen; ook in die tijd.

- In die tijd was er zoveel minder goud dan nu.
- En wierook; dat is verrukkelijk reukwerk.
- En mirre; uiterst kostbaar, schier onbetaalbare zalf.

→ **Merkwaardig**, dat er sprake is van mirre, heel aan het **begin** van het leven van Jesus, en heel op het **einde** ervan.

Matth 26:7

Joh. 12:3

X spreekt met gespleten tong...
net als Herodes

Een vrouw goot Jesus een kruik mirre over het hoofd. De geur van de mirre verspreidde zich door het hele huis.

Judas X deed voortwaandigd, omdat dat volgens hem "verkwisting" was, en ^{ze} daar beter geld van gemaakt hadden....

Johannes hard tegen Judas in Joh 12

→ **Goud, wierook, mirre.: Als geschenk voor een kindje dat pas geboren is: Is dat wel voor-de-hand-liggend?** En waar de pelgrims wellicht helemaal geen vermoeden van hadden: **Vóór** zich hadden ze een koning, arm in aardse goederen, die de geschenken weleens bitter hard nodig kon hebben. En eerstdaags zal omwille van die koning het hele gezin de vlucht moeten nemen naar Egypte.

→ Wij denken aan het woord van de Spreukendichter: "het hart des mensen overdenkt zijn weg, maar de Here stuurt zijn gang."

→ De wijzen zijn teruggekeerd naar hun vaderland. En wellicht zal dat voor

velen een teleurstelling zijn: dat ze later nooit meer ter sprake komen in Gods Woord.

- Toch is dat niet echt onbegrijpelijk.
- Het gaat in dit schriftgedeelte niet om de lotgevallen van deze pelgrims, maar om de pasgeboren Jezus, voor wie door een "vertegenwoordiging" of een "deputatie" uit de heidenenwereld wordt gelukwensd.
- Zodra dit gebeurd is, verdwijnen de wijzen van het toneel. ... en het evangelie van Christus gaat over de hele wereld....
- Gemeente, wij kunnen ^{bij deze} nadenken over het schriftwoord waar Jezus zegt: "Wie Mij zal belijden voor de mensen, die zal Ik belijden voor mijn Vader die in de hemelen is!"
- Al zijn de Wijzen uit het Gosten spoorloos verdwenen, zij kregen de roep van de Heer. Zij zijn de eersten uit de heidenenwereld.
- En altijd opnieuw is het God zelf die opzoekt, God zelf, die een teken geeft, God zelf die aanspreekt en zegt: "voor u liet Ik mijn Zoon op aarde komen."
Dat is de zondaarsliefde van God.

Amen.